

2025-06-13

Dnr KN2024/01912

Klimat- och näringslivsdepartementet

e-post: kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

Fortums yttrande över Klimat- och näringslivsdepartementets kompletterande remiss "En mer ändamålsenlig prövning av kärntekniska anläggningar".

Fortum tackar för möjligheten att avge yttrande över ovan rubricerat ärende. Genom vår delägda kärnkraft i Sverige, vår hel- och delägda kärnkraft i Finland samt i egenskap av tjänsteleverantör har vi omfattande erfarenhet och kompetens inom drift och utveckling av kärnkraft. Vi har även nyligen genomfört en omfattande förstudie avseende förutsättningarna att bygga ny kärnkraft i Sverige och Finland, ett arbete som nu fortsätter med fördjupade samarbeten och vidareutveckling av konkreta projekt.

1 GENERELLT

Fortum ställer sig huvudsakligen positiv till det omarbetade lagförslaget och intentionen att tillmötesgå tidigare inkomna och relevanta remissynpunkter. Detta gäller i synnerhet frågor och inspel kopplade till förmågan att skapa flexibilitet och tidsvinster inom utförandeprocessen samt synen på vem som bör vara initiativtagare och utförare av den strategiska miljöbedömningen.

Även om praktisk innebörd och rättsverkan av alla föreslagna och ingående delmoment inte går att bedöma fullt ut, i synnerhet inte då ett flertal parallella processer pågår med att se över och omarbета relaterad lagstiftning, så är det ändå positivt att ett politiskt ställningstagande kan göras tidigare i processen jämfört dagens process.

2 ARBETSGÅNG OCH PROCESSFLÖDE

För att underlätta förståelsen och för att skapa bättre överblick över den nu föreslagna arbetsgången skulle underlaget behöva kompletteras med ett enklare process- eller flödesschema. Om möjligt vore det också bra att få indikativa uppgifter på tidsåtgång per delsteg. Givet remissunderlaget har Fortum tolkat arbetsgången och processflödet (med fokus på kritisk tidslinje) enligt följande:

- ☐ En ansökan skickas in av den sökande till regeringen
- ☐ En strategisk miljöbedömning (SMB) initieras av regeringen

2025-05-05

- ☐ En plan för kärntekniska anläggningar antas av regeringen (givet enlighet med SMB:n och kommunalt tillstyrkande)
- ☐ Regeringen beslutar att godkänna ansökan (i enlighet med antagen plan och kommunalt tillstyrkande)
- ☐ Ansökan om miljötillstånd skickas in av den sökande till mark- och miljödomstolen

Fortums uppfattning är att framtagandet av en strategisk miljöbedömning är det moment som är mest tidskritiskt och krävande. För att underlätta och effektivisera detta arbetsmoment föreslår vi att ett förberedande arbete initieras med syfte att se över krav på omfattning och detaljeringsnivå för en sådan bedömning. Fortum ser även att det i vissa fall skulle kunna finnas skäl för regeringen att *ex officio* kunna initiera ett planarbete.

Om processen med att säkerställa ett regeringsgodkännande drar ut på tiden (> 1 år), finns risk att hela processen med att pröva och färdigställa ett projekt försenas. I syfte att förkorta den totala prövningstiden kan det därför vara lämpligt att tillåta viss parallell prövning med en ansökan i mark- och miljödomstolen. Kopplat till rättsprövningsfrågor (kapitel 2.4) har Fortum tolkat det som att regeringens beslut om godkännande vinner laga kraft direkt. En ansökan till mark- och miljödomstolen bör därmed kunna ske utan att beslut och utfall av en eventuell överprövning inväntas. Det bör förtydligas om så är fallet.

3 **ANSÖKANS INNEHÅLL**

Fortum förstår att en ansökan behöver vara så komplett som möjligt och innehålla de uppgifter som krävs för prövning av regeringen. Det kan dock vid tidpunkten för en ansökan vara svårt att tillhandahålla all efterfrågad information vad gäller leverantörer och underleverantörer då denna information kan vara begränsad om inget slutgiltigt val av leverantör(er) har genomförts. Fortum föreslår därför att det förtydligas att en sökande, vid tidpunkten för en ansökan, ska tillhandahålla tillgänglig information avseende leverantörsdata och att det sedan finns möjlighet att komplettera dessa uppgifter under arbetets gång (jmf 22 § som avser ”ändrade förhållanden” i lag om regeringens godkännande). En brist i denna del bör i vart fall inte behöva förhindra att planarbetet påbörjas.

4 **SAMORDNINGSVINSTER MELLAN KOMMUNALT OCH STATLIGT PLANARBETE**

Fortum ser positivt på möjligheterna att i 12 och 13 §§ använda moment av planunderlaget från kommunal detaljplanläggning i regeringens planbeslut. Detta bör kunna göras så fort den kommunala strategiska miljöbedömningen har fastställts och inte behöva invänta att planen prövats enligt plan- och bygglagen.

2025-05-05

5 KOMMUNALT TILLSTYRKANDE

Att kommunen inom vilken en kärnteknisk anläggning planeras förläggas, ställer sig bakom och tillstyrker beslutet ser Fortum som givet och en förutsättning för ett lyckat projekt. Vi tolkar det som att det endast är den kommun som är direkt berörd av planen, dvs den kommun som den kärntekniska anläggningen förläggs i, som har vetorätt. Detta kan förtydligas i lagtexten.

Det bör också övervägas om det är nödvändigt att kommunen tillstyrker både plan- och godkännandebeslutet då det är planbeslutet som har koppling till platsen och kommunen medan godkännande beslutet snarare rör regeringens ställningstagande.

6 ERSÄTTNING VID FÖRFALLET TILLSTÅND

Om en verksamhetsutövars tillstånd förfaller enligt föreslagen 24 kap. 2 a § miljöbalken utan verksamhetsutövarens egen förskyllan bör ersättning utgå.

7 ÖVRIGT

Fortum ser fram emot fortsatt dialog och gott samarbete i detta ärendet och därtill relaterat arbete. Handläggare för Fortum Sveriges AB är utöver undertecknade Per Claesson.

Med vänlig hälsning,

Sara Nilsson

Sara Nilsson, Fortum Sverige AB